

Diarienummer
2009-3010014

Projektnamn Samverkan för vägen till arbete i en lärande miljö	Diarienummer 2009-3010014
---	------------------------------

Slutrapport genomförande

Sammanfattning

Ge en sammanfattande beskrivning av projektidé och framkomna resultat.

För att få långtidssjuka i arbete fordras insatser för att stärka den sjukskrivna så att hon orkar genomföra en arbetslivsinriktad rehabilitering. Det är projektets grundtanke. Vi menar att folkhögskolan är en lämplig plats för dessa insatser. Vi kallar det förrehabilitering på folkhögskola och vill med projektet visa att om man ger deltagaren en förrehabilitering på 15 veckor ökar möjligheterna att komma vidare till arbetslivsinriktad rehabilitering. Vårt mål är att minst 60% kan gå vidare och målet har uppnåtts i projektet enligt den externa rehavetenskapliga utvärdering som gjorts av projektet.

Den metod vi använder bygger på att den människosyn, miljö, pedagogik och metodik som finns i svensk folkhögskola möjliggör förrehabilitering. Samspelet mellan individ, grupp och samhälle används för att stärka individens självkänsla och självförtroende. Verksamheten har ett salutogent förhållningssätt vilket innebär att vi utgår från det friska. Aktiviteterna anpassas efter individens förutsättningar, önskemål och behov.

I förutsättningarna för projektet ligger också att kontakterna mellan den sjukskrivna, myndigheternas handläggare och skolans handledare ska pågå fortlöpande. De genomförs bland annat i form av trepartssamtal, dessa är av stor betydelse för projektets lyckade resultat. Handläggning och dokumentation ligger hela tiden hos myndigheterna.

Ett annat mål i projektet är att öka förståelsen mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan och de deltagande folkhögskolorna. Vi upplever idag en helt annan förståelse för varandra vilket underlättar arbetet och bidrar till ett lyckat resultat. Det har vi bl.a. märkt genom att rekryteringsarbetet går bättre och bättre.

Strategiskt arbetar vi i projektet för att göra förrehabilitering till en del av rehabiliteringskedjan och blir en metod för att underlätta återgången till arbete. Vi har tillsammans med likartade projekt på andra folkhögskolor uppvaktat bl.a. Riksdagen, Folkbildningsrådet, Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens huvudkontor samt Socialförsäkringsutredningen. Att det idag finns förslag från Folkbildningsrådet om särskilda statsbidrag till förrehabilitering på folkhögskolor ser vi som ett lyckat resultat av vårt strategiska påverkansarbete. Hösten 2012 las fem olika riksdagsmotioner om förrehabilitering. Riksdagen uttalade att det är regeringens sak att hitta permanent finansiering för en metod riksdagen bedömde användbar. I mars 2013 gjorde Folkbildningsrådet tillsammans med Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans generaldirektörer en gemensam framställan att regeringen skulle ge Arbetsförmedlingen möjligheter att inom befintliga ekonomiska ramar genomföra förrehabilitering på folkhögskola. Detta ser vi som väldigt positivt och väntar svar från regeringen.

Projektets resultat

- Redogör kortfattat för det problem och de behov som projektet avsåg att fokusera kring.
- Redogör för projektets ambitioner att göra skillnad, det vill säga hur lösa problemet på ett bättre sätt. Ta utgångspunkt i den eller de programkriterier (lärande miljöer, samverkan, innovativ verksamhet, strategisk påverkan) som projektet valt, men också där så är aktuellt hur aktiviteterna av transnationell och regionalfondskaraktär bidragit.
- Vilka resultat och förslag till goda lösningar har projektet lett fram till?

Diarienummer
2009-3010014

- Vilken påverkan och genomslag har projektet åstadkommit på individnivå, organisationsnivå och system- och strukturnivå?

I början av 2000-talet förtidspensionerade Försäkringskassan många långtidssjuka som alltså fick sjuk- eller aktivitetsersättning. I mitten av decenniet såg man ett problem i detta och talade om att personer med sjuk- eller aktivitetsersättning behövde komma i arbete. I samtal mellan några folkhögskolor och Försäkringskassan såg vi att många med lång bortavaro från arbetsmarknaden behöver en startsträcka för att kunna genomgå den nya arbetslivsinriktade rehabiliteringen/handlingsplanesamverkan. Här såg vi att folkhögskolan skulle kunna ge denna startsträcka till långtidssjuka personer. Detta kallar vi förrehabilitering. Med projektet vill vi visa på att traditionell folkhögskola kan vara ett stöd i den enskildes önskan om sysselsättning och samhällets strävan att få fler i arbete. I utlysning från ESF-rådet såg vi möjligheten att kunna testa vår tanke mot verkligheten. Resultaten av vårt projekt bekräftar vår hypotes.

Innovativ verksamhet

Det innovativa ligger i att projektet tillför kunskaper, metoder och resurser för att utveckla förberedande insatser som en ny del av rehabiliteringsverksamheten (förrehabilitering). Samarbetet med Försäkringskassan (och Arbetsförmedlingen efter regelförändring) på central och lokal nivå ger förutsättningar för ett långsiktigt arbete. På så sätt har folkhögskolorna mer systematiskt utvecklats som en reguljär partner i arbetet att få personer med sjuk- eller aktivitetsersättning och långtidssjukskrivna att komma närmare arbetslivet.

Strategisk påverkan

Ett av projektets viktigaste syften är att strategiskt kunna påverka så att projektets metoder ska kunna implementeras i ordinarie verksamhet samt att samverkan mellan Försäkringskassan/Arbetsförmedling och folkhögskolorna ska kunna bli långsiktig. Projektets idéer och resultat har spritts och uppmärksammas.

Resultaten av projektet framgår tydligt i den utvärdering som gjorts av professorerna Alf Bergroth och Jan Ekholm. Deltagarna har uppskattat projektet och har haft nytta av aktiviteterna i sin strävan att komma närmare arbetslivet. Det man främst uppskattat är helheten i projektet och ser gruppen som en stor resurs. På folkhögskolorna i Stockholmsområdet har 44% fått en aktiv åtgärd efter förrehabiliteringen och 57% bedöms av Försäkringskassan ha haft nytta av förrehabilitering. Siffrorna når nästan det mål vi satt upp för projektet där 60% av deltagarna skulle gå vidare till arbetslivsinriktad rehabilitering. Vi ser i jämförelse med resultaten från de andra folkhögskolorna i landet att vi i Storstockholm haft större problem att nå ut med projektidén hos berörda myndigheter. Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har klart uttalat att det finns ett växande behov för många av förrehabilitering och stävat efter att ge folkhögskolorna större uppmärksamhet för den verksamhet som genomförs. De uttalar också att de vill ha förrehabilitering som en länk i rehabiliteringskedjan. Denna saknas idag. I kontakterna mellan Försäkringskassan/Arbetsförmedlingen och folkhögskolorna har krockarna i kommunikationen minskat och förståelsen ökat.

Vi har tillsammans med likartade projekt på andra folkhögskolor uppvaktat bl.a. Riksdagen, Folkbildningsrådet, Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens huvudkontor, Inspektionen för socialförsäkring samt Socialförsäkringsutredningen. Att det idag finns förslag från Folkbildningsrådet, bl a i deras budgetäskande, ser vi som väldigt positivt särskilt eftersom vi ser tydliga spår av våra utvärderingar i deras skrivningar. Att fem riksdagsmotioner lämnades till höstrikdagen 2012 ser vi också som en framgång. Även om motionerna avsåg skrev riksdagen att den vill att regeringen ska hitta en permanent finansiering av förrehabilitering. Detta utifrån att riksdagen bedömer förrehabiliteringen positivt. I mars 2013 gjorde Folkbildningsrådet tillsammans med Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans

generaldirektörer en gemensam framställan att regeringen skulle ge Arbetsförmedlingen möjligheter att inom befintliga ekonomiska ramar genomföra förrehabilitering på folkhögskola. Även detta är naturligtvis väldigt positivt. Något svar från regeringen har vi ännu inte fått vare sig i budgetpropositioner eller efter uppvaktning.

De viktigaste resultaten är först och främst hur projektet påverkat enskilda deltagare. Det finns deltagare som också gör insatser i det strategiska påverkansarbetet efter genomgången aktivitet. En deltagare har uppvaktat en riksdagsledamot för att påverka så att förrehabiliteringen blir permanent. En deltagare har blivit qigongledare. En deltagare blev av med sin sociala fobi och fick arbete innan aktiviteten var slut. En av deltagarna i förrehabilitering är intervjuad i radions P1-program Tendens.

Syfte och mål med projektet

- Redogör för projektets syfte/projektmål, delmål och avsedda resultat.
- Vad har projektet uppnått i förhållande till mål och planerat upplägg? Redogör dels med kvantitativa mått, dels kvalitativt i form av till exempel erhållna kunskaper och förändringar i attityder, riktlinjer, beteende etc.
- Vilket lärande åstadkom ni i projektet såväl internt som externt?
- Redogör för orsaker till avvikelser i förhållande till planerad verksamhet i projektansökan och hur detta har påverkat projektbudgeten.

Projektet har som syfte

- att genom strategiskt påverkansarbete utveckla metoder för hur folkhögskolan kan bidra till att minska utanförskapet genom att göra aktiviteter som fungerar som "förrehabilitering" på väg mot en arbetslivsinriktad rehabilitering
- att särskilt beakta jämställdhet och funktionshinder i projektets alla aktiviteter så att alla får likvärdiga förutsättningar att komma till den arbetslivsinriktade rehabiliteringen
- att öka samarbetet mellan medarbetare vid folkhögskolorna och Försäkringskassan/ Arbetsförmedlingen för att öka förståelsen för varandras arbetsmetoder, kultur, målsättningar och språk
- att hitta samarbetspartner, t.ex. Samordningsförbunden, som kan svara för ett fortsatt arbete med förrehabilitering
- att sprida erfarenheter och information vidare inom folkhögskolan och Försäkringskassan/ Arbetsförmedlingen och till andra aktörer som arbetar med rehabilitering

Målet med projektet är

- att visa att folkhögskolan genom förrehabilitering kan få fler i arbetslivsinriktad rehabilitering
- att definiera och dokumentera förrehabilitering som en metod som bidrar till att personer som har sjuk- eller aktivitetsersättning kommer närmare arbetsmarknaden
- att stärka personer som har sjuk- eller aktivitetsersättning och visa att de har arbetsförmåga
- att särskilt rikta arbetet mot personer med funktionsnedsättning, unga och personer med utländsk bakgrund
- att arbeta utifrån ett genusperspektiv
- att vardera skola genomför sex aktiviteter om 15 veckor med 15 personer per aktivitet
- att 60% av deltagarna efter 15 veckor i förrehabilitering kan gå vidare till arbetslivsinriktad rehabilitering

Kommentarer:

Syfte och mål ligger i huvudsak fast. Projektet ändrades under projekttiden genom att Arbetsförmedlingen blev medfinansierare och aktiv part i projektet. Detta beror på att regelsystemet ändrades 2010 då det infördes en tidsgräns där sjukskrivna utförsäkrades från sjukförsäkringen och överfördes till Arbetsförmedlingen. Projektet har förlängts och uppgräderats under läsåret 2012/13. Förlängningen gjordes eftersom det fanns projektmedel

kvar. Anledningen till att vi ville ha en förlängning var att det strategiska påverkansarbetet behövde mera tid. Det kändes att vi började nå fram till beslutsfattare samtidigt som vi väntade besked om en permanentning av förrehabiliteringen. Efter förlängningsperiodens slut hade vi ännu inte fått de svar vi önskade då begärde vi hos ESF-rådet en termins uppgradering som beviljades.

I förlängnings- och uppgraderingsfasen har Ädelfors folkhögskola i Holsbybrunn genomfört två aktiviteter. Alla förändringar har genomförts i samråd med vår handläggare på ESF-rådet. Projektmålen har nästan uppnåtts kvantitativt och kvalitativt. För deltagarna har aktiviteten inneburit att de stärkts och fått ett ökat självförtroende. För vissa deltagare har det, enligt deras handläggare, behövts två aktiviteter för att nå målen.

På organisationsnivå har det inneburit en vidgad förståelse mellan projektets aktörer och på strategisk nivå uppfattar vi att våra idéer slagit rot.

Arbetssätt

Vad var ert huvudsakliga arbetssätt? Beskriv kortfattat vilka metoder, utbildningar och andra aktiviteter som användes. Vad i metoderna och aktiviteterna var det som gjorde skillnad, d.v.s. som ledde fram till det önskade resultatet? Beskriv eventuellt nya metoder eller material som tagits fram i projektet.

Den metod projektet använder bygger på att den människosyn, miljö, pedagogik och metodik som finns i svensk folkhögskola och som möjliggör förrehabilitering. Samspelet mellan individ, grupp och samhälle används för att stärka individens självkänsla och självförtroende. Verksamheten utgår från ett salutogent förhållningssätt och anpassas efter individens förutsättningar, önskemål och behov. Vår tanke att detta skulle kunna hjälpa långtidssjuka ur passivitet och isolering har visat sig fungera.

Modeller för förrehabilitering har tagits fram och använts i flera projekt på 12 folkhögskolor i olika delar av landet under de sju senaste åren. Gemensamt är en aktivitet om 15 veckor på folkhögskola där vi tar vara på det friska hos deltagarna och erbjuder dem självstärkande moment inom områdena hälsa/friskvård, samhällsorientering och skapande. Aktiviteterna är individinriktade och verksamheten flexibel men gruppen är ändå det centrala eftersom traditionell folkhögskolepedagogik arbetar med gruppdynamik för att stärka och utveckla individer. Arbetet bygger på interaktionen mellan deltagarna i en grupp men särskild hänsyn tas till varje individ i uppläggningsen av arbetet.

I arbetet med förrehabilitering har vi upptäckt att vårt upplägg är en förutsättning för att deltagarna som är sköra ska orka med. Det har gjort det nödvändigt att anpassa aktiviteterna. Det är en stor prestation för många deltagare att gå från isoleringen i sin sjukdom till att bli en social person i en grupp och ett stort arbete för handledarna att anpassa verksamheten utifrån detta. Det är också en förutsättning att projektet visar förståelse för deltagarnas svårighet att komma tillbaka och att det finns möjlighet till individuella upplägg av tiden i förrehabilitering. De utvärderingar som gjorts av projektet visar att vi lyckas mycket väl med att öka känslan av hälsa och sammanhang. Både deltagarna själva och handläggarna på myndigheterna betygar att förrehabiliteringen varit avgörande för en lyckad fortsatt rehabilitering.

Förrehabiliteringens aktiviteter berör deltagarna helt och fullt. Utöver tiden på skolan har vi schemalagt tid för reflektion, återhämtning och motion. Detta upplägg är nödvändigt för att bästa möjliga resultat ska uppnås och projektets syfte och mål ska nås för så många deltagare som möjligt.

Det krävs stor flexibilitet med hänsyn till deltagarnas behov och förutsättningar att kunna delta i aktiviteterna. Det handlar om anpassning av tider och uppgifter utifrån deltagarnas

individuella förutsättningar. Grunden är aktivitetstid på folkhögskolan, restid till- och från skolan samt återhämtning, reflektion och motion enskilt. Varje deltagare har trepartssamtal två gånger per aktivitet. Dessutom har aktivitetsledaren på varje skola fortlöpande individuella samtal med deltagarna för att ge trygghet, feedback och kontinuitet i aktiviteten. Vi ser hela aktiviteten som en process, i den ingår att ta in information och nya tankar i relation till gruppen. Det är också nödvändigt att varje deltagare individuellt får möjlighet att bearbeta sin egen situation för att våga ta nya steg och fatta beslut om sin framtid.

Deltagarna följer ett schema gemensamt för gruppen men utöver detta finns individuell tid på skolorna för kontakter med aktivitetsledarna. Dessa kontakter utvecklas vidare också via mail eller telefon. Deltagarens kontakter mellan den personliga handledaren på Försäkringskassan/Arbetsförmedlingen och med aktivitetsledaren på respektive folkhögskola är viktiga för att förrehabiliteringen ska lyckas.

Verksamheten anpassas till de förutsättningar som finns hos varje deltagare. Varje deltagare har minst två trepartssamtal under aktiviteten. I dessa samtal deltar deltagaren, skolans aktivitetsledare och handledaren på respektive myndighet dessutom kan handledare från andra myndigheter, arbetsgivare eller sjukvårdspersonal vara med vid dessa samtal. Vid det första samtalet diskuteras nuläge och framtidsplaner, vid det avslutande samtalet diskuteras hur framtiden kan se ut för deltagaren. Det är myndighetens handledare som dokumenterar samtalen.

Deltagande aktörer i projektet

Redogör för vilka aktörer (organisationer, företag, myndigheter) som ingick i projektet, samt vad de konkret bidrog med, både vad gäller engagemang, ekonomiska resurser och påverkansarbete. Redovisa dessutom arbete i projektgrupp, styrgrupp och/eller referensgrupp samt gruppernas sammansättning. Hur har grupperna fungerat?

Hagabergs folkhögskola är projektägare. Tollare folkhögskola och Ågesta folkhögskola är deltagande aktörer. Under förlängnings- och uppgraderingsperioden var även Ädelfors folkhögskola deltagande aktör. På folkhögskolorna genomförs aktiviteterna i grupper om 15 deltagare under 15 veckor.

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan är deltagande aktörer som svarar för rekrytering, fortlöpande handläggning och den individuella dokumentationen vid trepartsamtal. Myndigheterna är också ansvariga för medfinansiering. Alla deltagande aktörer har svarat för opinionsarbete inom sina respektive organisationer.

Projektet har haft en ledningsgrupp. Ledningsgruppen består av samverkansansvariga från Försäkringskassan samt rektorer och aktivitetsledare på deltagande folkhögskolor. Projektledaren har varit föredragande och verkställande i ledningsgruppen.

På varje skola har en styrgrupp funnits. I denna sitter representanter från myndigheterna (chefer och handledare), respektive skolas rektor och aktivitetsledare. Projektet har också aktivt deltagit i den nationella ledningsgrupp som bildats mellan 12 folkhögskolor i hela landet. Alla skolorna driver projekt för långtidssjuka med stöd av ESF-rådet eller lokalt Samordningsförbund.

Representanter från vårt projekt har deltagit i erfarenhetsutbyten och informationer på nationell nivå. I projektet har handledare och aktivitetsledare mötts för erfarenhetsutbyte. Handledare från Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har kontinuerligt medverkat i aktiviteterna och på så sätt ökat sin kunskap om och erfarenhet av aktiviteterna. Det har också inneburit att deltagarna har fått en ökad inblick om myndigheternas arbetssätt och

regelverk. Det har varit till nytta i den fortsatta handläggningen.

Samverkan mellan folkhögskolornas handledare och myndigheternas handläggare, liksom arbetet i projektets ledningsgrupp och styrgrupper fungerar gradvis allt bättre och det är tydligt att ansvaret för projektets idé och genomförande vilar på gemensamma uppfattningar.

Jämställdhetsintegrering

Redogör för hur ni arbetat med jämställdhetsintegrering i ert projekt. Relatera till projektplan och utmaningar under arbetets gång.

Projektet främjar jämställdhetsintegreringen främst genom den grundtanke som finns att stärka självkänslan och självförtroendet hos deltagarna. Detta med tanke på att många rapporter pekar på att kvinnor är långtidssjukskrivna i större grad än män men att kvinnor ändå inte får så många rehabiliteringsinsatser.

I jämställdhet ingår att kunna ställa krav och verbalisera sina önskemål. Det har skett genom att deltagarna visat en ökad medvetenhet i trepartsamtalen och i förslag som lämnats på utformningen av kommande verksamhet. Könsfördelningen i projektet har varierat något men ligger ungefär på 80% kvinnor och 20% män. Diskussioner om könsfördelning har tagits upp i lednings- och styrgruppsmöten där viljan att få fler män till aktiviteterna har poängterats.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Redogör för hur projektet arbetat för att förverkliga visionerna vad gäller tillgänglighet i projekt. Relatera till projektplan och utmaningar under arbetets gång.

För att göra aktiviteterna tillgängliga är en fast struktur nödvändig. Ett tydligt schema, kontinuerliga kontakter och planering är därför något som ger bättre tillgänglighet. Några personer med särskilda behov av tillgänglighet har deltagit i aktiviteterna. I samband med aktiviteterna kartlägger vi deltagarnas särskilda behov och är lyhörda för att tillgodose olika individuella behov av anpassning. Det är nödvändigt att skapa en god stämning i grupperna vilket vi under hela projektet lyckats bra med. Gruppens förståelse för de olika förutsättningarna hos de enskilda deltagarna har varit glädjande stor och nödvändig för ett bra resultat. En annan viktig anpassning gäller anhörigas förståelse för vad det innebär att vara långtidssjuk. Funktionsnedsättningar har funnits i grupperna av olika typer, den vanligaste funktionsnedsättningen har varit olika former av psykisk ohälsa. Den för deltagarna kanske viktigaste tillgänglighetsfaktorn har varit att alla ska ha möjlighet att delta i aktiviteterna under någorlunda lika villkor. Det har därför varit värdefullt att våra lokaler är väl anpassade för personer med funktionsnedsättning, inga särskilda fysiska anpassningar av lokaler har behövt göras. Det har också varit positivt att de som har behövt har fått fria resor. Vi ser resorna som en del av förrehabiliteringen.

Regionala prioriteringar

Redogör för de eventuella regionala prioriteringar som ni arbetat med.

Regionala prioriteringar finns inte med i vår projektbeskrivning

Spridning och påverkansarbete

Diarienummer
2009-3010014

Redogör för hur ni arbetat med spridning och påverkansarbete.

- Vilka personer/organisationer har ni riktat er till?
- Hur kan projektets idéer och erfarenheter omsättas i annan verksamhet?
- Vilka ytterligare insatser för påverkansarbetet skulle behövas för att nå dit ni vill? Vem/vilka bör göra det?

Grundtanken från folkhögskolorna med att arbeta med långtidssjuka innebär att man samtidigt som iden skapades startade ett påverkansarbete för att på sikt få till stånd en reguljär verksamhet. Därför har Projektet har hela tiden arbetat för att sprida sina resultat och erfarenheter brett till politiker och ansvariga tjänstemän, lokalt och centralt. Det har också förekommit kontakter under hela projektiden med olika företrädare för media (press, radio, tv). Mycket av påverkansarbetet har gjorts tillsammans med övriga liknande projekt genom vår nationella ledningsgrupp, där vår projektledare varit ordförande.

Nedan finns ett axplock av påverkansinsatser som genomförts av bl.a. projektledaren och projektadministratören i Stockholmsprojektet. Därutöver har många individuella kontakter tagits med riksdagsledamöter, andra beslutsfattare och media. Ett opinions- och påverkansarbete har genomförts hos de samverkande myndigheterna.

Maj 2009 - seminarium i Riksdagen med företrädare från båda blocken

September 2009 - den nationella ledningsgruppen bildas med representanter från 10 folkhögskolor kopplade till fyra ESF-projekt och ett Samordningsförbundsprojekt och Försäkringskassan. Gruppen utsåg projektledaren i vårt projekt till ordförande.

November 2009 - uppvaktning om förrehabilitering i Riksdagens Socialförsäkringsutskott

December 2009 - nationella ledningsgruppen insåg att det fanns behov av en fördjupad nationell utvärdering för det strategiska påverkansarbetet. Arbetet med att söka utvärderare påbörjades

Maj 2010 - Arbetsförmedlingen tar plats i den Nationella ledningsgruppen efter förändrade myndighetsuppdrag i arbetet med långtidssjuka

Juni 2010 - nationella utvärderare utsågs

Hösten 2010 - förberedelser av utvärdering

Mars 2011 - utvärderingen startar och genomförs under våren

April 2011 - möte med Folkbildningsrådet för presentation av folkhögskolans arbete med långtidssjuka och möjligheterna till utveckling av verksamheten

Maj 2011 - politikermöte med de båda blocken i Riksdagens Socialförsäkringsutskott för att presentera en C-uppsats framlagd vid Linköpings universitet om projektet

Juni 2011 - möte med biträdande generaldirektören på Arbetsförmedlingen för att presentera projektet och initiera samverkan

Augusti 2011 - möte med ordföranden för Samordningsförbundens nationella nätverk Kurt Kvarnström för att finna former för samverkan i fortsatta projekt

Oktober 2011 - utvärderingen presenteras vid ett nationellt seminarium på Hagabergs folkhögskola

November 2011 - nytt möte med Socialförsäkringsutskottet där utvärderingen gjord av professorerna Alf Bergroth och Jan Ekholm presenterades

Januari 2012 - presentation om förrehabiliteringsbegreppet för Inspektionen för socialförsäkring

Februari 2012 - presentation om förrehabiliteringsbegreppet för Försäkringskassans huvudkontor och Socialförsäkringsutredningens huvudsekreterare Irene Wennemo

Maj 2012 - nytt besök på Arbetsförmedlingens huvudkontor samt på Folkbildningsrådet. Dessutom skedde uppvaktning av olika politiska företrädare under våren som bland annat resulterade i en enkel fråga från mp till Arbetsmarknadsministern.

Hösten 2012 las fem riksdagsmotioner om förrehabilitering av ledamöter från m, c, fp, kd och s

December 2012 - Riksdagen behandlar motioner om förrehabilitering med följande uttalande "För långtidssjukskrivna som står mycket långt från arbetsmarknaden kan förrehabilitering enligt utskottets mening vara en bra sätt att stärka individens möjligheter att klara en kommande arbetslivsinriktad rehabilitering.

Utskottet har erfarenhet att förrehabilitering bedrivs bl.a. på olika folkhögskolor i form av socialfondsprojekt med gott resultat. Utskottet anser dock att det i första hand måste ankomma på regeringen att utreda och ta ställning till på vilket sätt förrehabilitering kan ges en mer permanent form som också kan tillämpas på nationell nivå. Motionerna 2012/13:Sf381 (S) yrkande 6, 2012/13:Sf372 (S), 2012/13:Sf230 (FP), 2012/13:Sf310 (C) och 2012/13:Sf205 (KD) får anses åtminstone delvis tillgodosedda med vad utskottet anfört och avstyrks därför."

Reservation 10. Förrehabilitering, punkt 11 (S, MP)

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen.

Ställningstagande

Det finns ett behov av att utveckla fler individuellt anpassade vägar tillbaka till arbetslivet för personer med komplexa behov av insatser. En utvärdering av ett förrehabiliteringsprojekt på tio folkhögskolor, i samverkan med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, visar positiva resultat. Därför bör det utredas hur en liknande verksamhet ska kunna bli mer permanent. En sådan verksamhet skulle kunna fungera som en förberedelse för den arbetslivsinriktade rehabiliteringen"

Januari 2013 - möte med Henrietta Stein på Arbetsförmedlingen där Arbetsförmedlingen erbjuder sig att göra en framställan till regeringen för att få möjlighet att finansiera förrehabilitering på folkhögskola

Mars 2013 - framställan skickas till regeringen från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Folkbildningsrådet med godkännande från respektive chef.

Något svar på framställan har ännu inte kommit trots löften om besked i budgetpropositionen. Därför har en uppvaktning av Arbetsmarknadsdepartementet gjorts i oktober.

Påverkansarbetet fortsätter även efter projektets slut.

Artiklar och inslag om projektet har publicerats i lokala medier. Även deltagare har gjort insatser i det strategiska påverkansarbetet efter genomgången aktivitet. En deltagare har uppvaktat en riksdagsledamot för att påverka så att förrehabiliteringen blir permanent. En annan deltagare har blivit qigongledare. En deltagare blev av med sin sociala fobi och fick arbete innan aktiviteten var slut. En av deltagarna i förrehabilitering är intervjuad i radions P1-program Tendens.

För att öka den interna informationen om projektet inom den svenska folkhögskolan har projektledaren och andra medverkat i flera seminarier i olika folkhögskolekonferenser på nationell nivå. Ett nätverk har bildats av de deltagande folkhögskolorna med uppgift att fortsätta arbetet att arbeta med långtidssjuka inom folkhögskolan också då projektiden är slut.

Redogör för hur den externa utvärderaren (om det är aktuellt) konkret bidragit i projektarbetet. Vilket stöd har det varit för projektledningen och hela projektet?

Projektet har haft två externa utvärderingar. Professor Glenn Hultman, Linköpings universitet, lät två studenter, Terese Karlsson och Gillian Pettersson, skriva en C-uppsats om den pedagogiska processen i aktiviteterna. Efter det att de publicerat sina resultat har rapporten tryckts och distribuerats till beslutsfattare och opinionsbildare. Studenterna har också presenterat resultaten på en nationell konferens.

Professorerna Alf Bergroth och Jan Ekholm har därefter gjort en utvärdering av projektet och begreppet förrehabilitering. Även denna rapport är distribuerad vidare till beslutsfattare och opinionsbildare. Utvärderarna har själva också medverkat vid flera konferenser, uppvaktningar och presentationer. Utvärderingen bygger på intervjuer med deltagare och medverkande i fokusgrupper och statistiska underlag. En sammanfattning av utvärderingen har tryckts i 1000 exemplar och sprids fortlöpande.

Gemensamt för utvärderingarna är att utvärderarna sett behovet av implementering av metoden förrehabilitering. Trycket från såväl deltagare som handläggare är också stort på att verksamheten ska fortsätta. Det de upplevt och sett är hur mycket 15 veckor på folkhögskola har betytt för den enskildas självförtroende och självkänsla.

Egenutvärdering

Redogör för hur ni själva arbetat med att utvärdera ert arbete. Vilket stöd har det varit för projektledningen och hela projektet?

Under hösten 2012 gjorde Stockholmsprojektet en intern utvärdering enligt den s.k. Självvärderingsmetoden. Det betyder att utvärderingar gjorts på tre nivåer i projektet, med deltagare, aktivitetsledare och handläggare. Till de olika grupperna har frågor ställts för att försöka belysa projektets förutsättningar, processen i arbetet och de resultat och effekter man uppfattar av projektet. (Enligt niorutormodellen, Jan Holmer, Göteborgs Universitet).

Resultatet av utvärderingen kan kort sammanfattas att de överensstämmer med resultaten i de övriga utvärderingarna. Alla de ingående grupperna är mycket nöjda med projektet i alla dess delar och påvisar behovet av att verksamheten med förrehabilitering får fortsätta.

Kommentarer och tips

Vilka tips skulle Du vilja delge framtida projekt? Vad gick bra och varför? Vad gick mindre bra och varför?

Viktigt att förankra projektet hos alla medverkande aktörer redan inna projektansökan lämnas in

Kontaktpersoner

Vilka personer kan den som är intresserad av ytterligare information kontakta?

Projektledare Lars-Åke Stenström 070-3356706
Ekonomiansvarig Anders Claesson 073-9182734